32317 JBZ-Raad

Inbreng verslag van een schriftelijk overleg

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd over de volgende brieven:

- Geannoteerde agenda JBZ-Raad van 3 en 4 december 2026 (Zaaknummer 2026Z26121);
- Verslag JBZ-Raad 1-2 oktober 2026 en overige JBZ-ontwikkelingen (Kamerstuk 32317, nr. 1040);
- Antwoorden op vragen commissie over o.a. de geannoteerde agenda van de formele JBZ-Raad, 1-2 oktober 2026 (Kamerstuk 32317, nr. 1039);
- Fiche: Eurojustverordening (Kamerstuk 22112, nr. 4448);
- Fiche: Voorstel tot wijziging Europol Verordening (Kamerstuk 22112, nr. 4447);
- Kwartaalrapportage lopende EU-wetgevingsvoorstellen op JBZ-terrein van het derde kwartaal 2026 (Zaaknummer 2026Z24537).

Bij brief van … heeft de minister van Justitie en Veiligheid de vragen en gemaakte opmerkingen beantwoord. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Eerdmans

Adjunct-griffier van de commissie,
Van den Broek

Inhoudsopgave

I	**Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**	**blz.**
Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie		2
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie		4
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie		6
Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie		7
Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie		7

II Reactie van de minister

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

Staat van het Schengengebied
De leden van de D66-fractie steunen de inzet van het kabinet voor een restrictiever en meer geharmoniseerd Europese Unie (EU)-visumbeleid vis-à-vis Rusland en de oproep aan andere landen tot restrictieve en uniforme toepassing van de EU-richtsnoeren voor visumafgifte aan Russische burgers te komen. Deze leden hebben nog enkele aanvullende vragen over de mogelijkheden van een mensenrechtenvisa voor personen die momenteel gevaar lopen in Rusland. Zo vragen deze leden of het kabinet bereid is de hoofdredactie van Novaja Gazeta duidelijk te maken dat journalisten die nog in Moskou werken en wier veiligheid in het geding is, met spoed een meerjarig multiple-entryvisum voor Nederland kunnen krijgen, zodat zij hun werk vanuit Europa kunnen voortzetten.

Voorts vragen de leden van de D66-fractie hoe het staat met de uitvoering van het meermaals door de Kamer gedane verzoek om jaarlijks vijftig bedreigde journalisten en mensenrechtenverdedigers, plus hun familieleden, bescherming te bieden via een noodvisum van zes maanden of langer, en wanneer de regering het besluit neemt om de daarvoor benodigde regeling vast te stellen en de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)-uitvoeringstoets te starten.

De toekomst van het Europees Openbaar Ministerie
De leden van de D66-fractie onderschrijven de noodzaak van een sterk en efficiënt Europees Openbaar Ministerie (EOM) en de aankomende herziening van de EOM-verordening. Criminelen hebben immers geen boodschap aan landsgrenzen en Europa zal moeten samenwerken om (georganiseerde) misdaad in Europa aan te pakken. Deze leden vragen het kabinet toe te lichten op welke punten Nederland zelf graag verbeteringen zou willen aanbrengen tijdens de herziening van de EOM-verordening en de PIF[1]-richtlijn. Welke ambities heeft het kabinet als het gaat om het versterken van het EOM?

De leden van de D66-fractie lezen in het kabinetsstandpunt dat het kabinet nog niet overtuigd is om Europol-ondersteuningskantoren (Europol Support Offices) binnen de nationale eenheden van Europol bij lidstaten in te richten, en vragen heeft "wat betreft hun toegevoegde waarde, taken en verhouding tot bestaande structuren". Deze leden zijn van mening dat Europol Support Offices juist kunnen bijdragen aan een verbeterde samenwerking bij het tegengaan van grensoverschrijdende criminaliteit. Kan het kabinet toelichten of de samenwerking tussen Europol en Nederland op dit moment optimaal verloopt? Zo ja, in hoeverre draagt daaraan bij dat Europol in Nederland gevestigd is? Welke signalen ontvangt het kabinet dat samenwerking tussen Europol en andere landen minder goed gaat, en dat deze Europol Support Offices daarbij nuttig kunnen zijn?

[1] Protection of the Union’s financial interests.

De Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne: bestrijding van straffeloosheid
De leden van de D66-fractie onderschrijven het kabinetsstandpunt inzake de strijd tegen straffeloosheid van de Russische agressieoorlog in Oekraïne ten zeerste. Deze leden constateren dat de Verenigde Staten op 9 oktober jl. het Internationaal Strafhof als instituut op de sanctielijst hebben geplaatst, en dat de algemene vergunning die transacties ten behoeve van het functioneren van het Hof nog toestaat, op 7 april 2027 afloopt. Deze leden wijzen op het grote belang van voortdurende en voorspelbare financiële steun aan het Hof, nu het risico reëel is dat het Hof na die datum wordt afgesneden van betalingsverkeer in dollars, met gevolgen voor onder meer de uitbetaling van salarissen. Zij lezen dat Japan, de grootste contribuant van het Hof, heeft besloten de volledige bijdrage voor 2027 nog vóór het einde van dit jaar over te maken. Heeft Nederland, in navolging hiervan en in anticipatie op het ingaan van de Amerikaanse sancties, de contributie voor 2027 al geheel of gedeeltelijk vooruitbetaald, zoals Nederland in eerdere jaren ook deed om liquiditeitstekorten bij het Hof op te vangen? Zo nee, waarom acht het kabinet dat niet nodig? Kan de minister daarnaast aangeven welke andere verdragspartijen hun bijdrage voor 2027 inmiddels hebben vooruitbetaald of dat voornemens zijn, zo vragen deze leden. Deze leden vragen ook of hij dit bespreekbaar kan maken met zijn ambtsgenoten.

De leden van de D66-fractie lezen dat het kabinet in de ministerraad van 3 juli jl. heeft besloten ook een voorwaardelijk gastlandaanbod te doen voor de operationele fase van het Agressietribunaal, en dat wordt gewerkt aan meer duidelijkheid over de kosten van beide fasen, zodat lidstaten zich juridisch en financieel kunnen verbinden aan het Enlarged Partial Agreement. Deze leden steunen dit gastlandaanbod van harte. Zij wijzen erop dat de kern van het Agressietribunaal is dat de hoogste politieke en militaire leiding van een staat die geen partij is bij het Hof ter verantwoording kan worden geroepen, en dat ambtelijke hoedanigheid daarbij geen vrijwaring biedt. Het Strafhof en het Agressietribunaal rusten daarmee op hetzelfde beginsel. Deze leden menen dat het gezag en het slagen van het Agressietribunaal een ernstige deuk zouden oplopen als tijdens de Assembly of States Parties concessies worden gedaan op het gebied van immuniteit voor staatshoofden en regeringsleiders of de rechtsmacht over onderdanen van niet-verdragsstaten. Deelt de minister deze opvatting, en is hij bereid dit tijdens de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken (JBZ-Raad) expliciet aan zijn ambtsgenoten voor te leggen?

Tevens vragen de leden van de D66-fractie welke partners inmiddels concrete financiële toezeggingen hebben gedaan voor het Agressietribunaal, en hoeveel deelnemende staten hun interne procedures voor het Enlarged Partial Agreement hebben afgerond. Hoe zet de minister zich ervoor in dat de indicatieve begroting daadwerkelijk vóór het einde van het jaar wordt gepresenteerd, zodat snel werk kan worden gemaakt van de volgende fase, zo vragen deze leden.

Overig
De leden van de D66-fractie constateren dat de triloog over de CSAM[2]-verordening nog steeds loopt. Gemeld werd dat de onderhandelingen vlot verliepen totdat ze het (omstreden) punt van de detectieorders naderden. Kan het kabinet de stand van zaken beschrijven rond de triloogonderhandelingen over de CSAM-verordening? Op welke hoofdpunten is nog geen akkoord bereikt? Deelt de minister het oordeel van deze leden dat vrijwillig scannen door techbedrijven van iedereens communicatie (massasurveillance) niet proportioneel is? Hoe kijkt het kabinet naar het scannen van tekst en het afbakenen van de doelgroep van personen wiens communicatie mag worden gescand? Hoe kijkt het kabinet naar het enkel na goedkeuring van een rechter materiaal scannen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda bij de JBZ-Raad van 3-4 december 2026 en de geagendeerde BNC[3]-fiches. Deze leden stellen nog een aantal vragen.

Vuurwapensmokkelrichtlijn
De leden van de VVD-fractie lezen dat tijdens de onderhandelingen de rol van de National Firearms Focal Points (NFFP's) en de hoogte van de strafmaten zijn afgezwakt. Kan de minister concreet aangeven op welke punten de compromistekst minder ver gaat dan het oorspronkelijke voorstel? Welke minimale strafmaxima resteren, en hoe verhouden die zich tot de strafmaxima in de Wet wapens en munitie? Deelt het kabinet de opvatting dat het belangrijk is dat in lidstaten de strafmaxima worden verhoogd, in lijn met het onlangs verdubbelde strafmaximum uit artikel 55, derde lid van de Wet wapens en munitie?

De leden van de VVD-fractie lezen dat het kabinet inzet op een ambitieuze eindtekst "zonder verdere afzwakking". Op welke onderdelen verwacht het kabinet dat het Europees Parlement juist verder wil gaan, en bij welke onderdelen dreigt nog verdere afzwakking? Welke onderdelen zijn voor Nederland onmisbaar in de triloog? Valt de illegale productie en het bezit van zelfgemaakte vuurwapens, zoals 3D-geprinte wapens en ombouwwapens, en van essentiële onderdelen daarvan, volledig onder de reikwijdte van de algemene oriëntatie? Zo nee, waarom niet, en zet Nederland zich ervoor in dit alsnog te regelen? Kan de minister toelichten hoe de richtlijn de aanpak van onlinehandel en verzending via post- en pakketdiensten versterkt? Sluit dat aan bij de Nederlandse aanpak van illegaal vuurwerk? Hoe verhoudt de richtlijn zich tot het offensief tegen explosies? De meerwaarde zit volgens het kabinet vooral in uniformiteit en operationele samenwerking, zo lezen deze leden. Welke concrete verbetering verwacht de minister voor Nederlandse opsporingsonderzoeken naar wapensmokkel uit andere lidstaten, en is daarvoor aanpassing van nationale wet- of regelgeving nodig?

Ouderschapsverordening

[2] Child Sexual Abuse Material.
[3] Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen.

De leden van de VVD-fractie lezen dat unanimiteit niet haalbaar is gebleken. Kan het kabinet aangeven welke lidstaten de huidige tekst blokkeren en op welke onderdelen? Kan het kabinet ook het verdere tijdpad schetsen? Welke stappen zijn nodig voordat een instrument via nauwere samenwerking tot stand komt, welke rol hebben het Europees Parlement en de Raad daarbij, en op welk moment worden de Kamers in staat gesteld hun instemmingsrecht uit te oefenen?

Toekomst van het EOM
De leden van de VVD-fractie steunen een slagvaardig EOM bij de bestrijding van fraude met EU-middelen. Welke lidstaten hebben zich tot nu toe uitgesproken voor een mandaatuitbreiding, en naar welke delicten? Verwacht de minister dat de Commissie in het voor januari 2027 aangekondigde pakket een uitbreiding op grond van artikel 86, vierde lid van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie zal voorstellen? Het kabinet staat open voor "gerichte aanpassingen" binnen het huidige mandaat en wil de positie van gedelegeerde aanklagers versterken. Welke aanpassingen worden hier concreet mee bedoeld? Deze leden wijzen erop dat de evaluatie uitwijst dat er moeizame informatie-uitwisseling met andere actoren en ongelijke ondersteuning door lidstaten plaatsvindt. Het kabinet wil de evaluatie nog niet appreciëren, maar kan het kabinet wel feitelijk aangeven of en, zo ja, welke knelpunten de evaluatie voor Nederland signaleert?

De leden van de VVD-fractie constateren dat het kabinet in het verslag van het vorige schriftelijk overleg over de JBZ-Raad van 1-2 oktober 2026 bevestigde dat er geen onomkeerbare stappen worden gezet richting mandaatuitbreiding zonder voorafgaande consultatie van de Kamer (Kamerstuk 32 317, nr. 1039). Hoe en wanneer zal het kabinet de Kamer consulteren als het Commissiepakket in januari 2027 een uitbreiding van het mandaat blijkt te bevatten? Deze leden vragen naar een concreet antwoord hierop.

Herziening Eurojustverordening
De leden van de VVD-fractie constateren dat het kabinet in het verslag van het vorige schriftelijk overleg (Kamerstuk 32 317, nr. 1039) antwoordde dat Nederland zich pragmatisch opstelt nu er vrijwel geen steun is voor een management board, maar blijft pleiten voor betere governance. Welke concrete alternatieven steunt Nederland nu, bijvoorbeeld meer bevoegdheden voor de Executive Board? Hoe voorkomt de minister dat de herziening per saldo leidt tot meer bestuurlijke lagen en bureaucratie in plaats van minder?

De leden van de VVD-fractie hebben eerder gevraagd welke onderdelen voor het kabinet de hoogste prioriteit hebben en welke het kabinet onwenselijk vindt. In reactie werd enkel verwezen naar het BNC-fiche en werd geen inhoudelijk antwoord gegeven. Zijn inmiddels prioriteiten doorgegeven en, zo ja, welke? En, zo nee, kan alsnog inhoudelijk een antwoord worden gegeven?

De leden van de VVD-fractie constateren dat het kabinet aangaf dat het voorstel voor herziening van de verordening voorziet in 87 extra fte voor de mandaatuitbreiding, terwijl het kabinet in het BNC-fiche kritisch is over de groei van het personeelsbestand. Hoe verhouden

deze twee standpunten zich tot elkaar? Is het kabinet bereid prioriteit te geven aan capaciteit voor operationele taken zoals cybercrime en georganiseerde criminaliteit, boven groei in staf- en ondersteunende functies? Hoe ziet het kabinet erop toe dat er geen uitbreiding ontstaat van beleids-, staf- en ondersteundende functies?

De leden van de VVD-fractie vragen hoe in de tekst wordt gewaarborgd dat, zoals het kabinet wil, het optreden van Eurojust op eigen initiatief geen dwingend karakter krijgt, en welke lidstaten hier verder willen gaan. Moet Nederland op grond van het voorstel de bevoegdheden of de bezetting van het Nederlandse desk wijzigen, of een nieuw nationaal coördinatiesysteem inrichten? Zo ja, wat zijn daarvan de gevolgen voor het OM?

De leden van de VVD-fractie lezen dat het kabinet constateert dat de uitbreiding van Eurojust niet in verhouding staat tot die van Europol, en dat het kabinet doorkruising vreest van bilaterale rechtshulprelaties met derde landen. Hoe wordt in de onderhandelingen geborgd dat de taakverdeling tussen Eurojust, Europol en het EOM helder blijft? Welke concrete waarborgen eist Nederland zodat Nederlandse rechtshulpverzoeken aan prioritaire derde landen, zoals in Latijns-Amerika en de Golfregio, niet worden vertraagd of doorkruist door parallelle contacten van Eurojust?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda met betrekking tot de JBZ-Raad van 3 en 4 december 2026. Deze leden hebben nog enkele vragen aan het kabinet hierover.

Vuurwapensmokkelrichtlijn

De leden van de CDA-fractie lezen dat tijdens de onderhandelingen over de vuurwapensmokkelrichtlijn enkele elementen van het voorstel zijn afgezwakt, onder andere de hoogte van de strafmaten. Kan het kabinet hier nader op ingaan? Is het kabinet ondanks de afzwakking van de strafmaat nog steeds voorstander van de algemene oriëntatie van de richtlijn, of is het kabinet van mening dat het voorstel aangescherpt moet worden? En wat is het standpunt van het kabinet op het gebied van de rol van NFFP's?

Verbeteren van de grensoverschrijdende samenwerking in de aanpak van drugssmokkel: eindrapport van de 11e ronde wederzijdse evaluaties

De leden van de CDA-fractie lezen dat het kabinet het eindrapport verwelkomt en tevreden is om te zien dat lidstaten worden aangemoedigd zich in te zetten op voor Nederland belangrijke thema's zoals criminele geldstromen. Komt tijdens de gedachtewisseling ook het afpakken van crimineel verdiend vermogen aan bod, nu dit ook vaak een grensoverschrijdend karakter heeft? Zo ja, is het kabinet bereid om met andere lidstaten het initiatief te nemen om van gedachten te wisselen over hoe de samenwerking op dat punt verbeterd kan worden? Mocht dit inderdaad het geval zijn, ontvangen deze leden hier graag de resultaten van.

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

De leden van de BBB-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda en hebben nog enkele vragen.

De leden van de BBB-fractie constateren dat de voorgestelde richtlijn tegen vuurwapensmokkel tijdens de onderhandelingen is afgezwakt. Kan het kabinet precies aangeven welke strafmaten en bevoegdheden van de nationale vuurwapencontactpunten zijn afgezwakt?

De leden van de BBB-fractie constateren dat het kabinet openstaat voor aanpassingen van het EOM, maar uitsluitend binnen het huidige mandaat. Wat wordt hiermee bedoeld? En kan het kabinet bevestigen dat Nederland niet zal instemmen met uitbreiding van dit mandaat naar nieuwe vormen van criminaliteit? Welke concrete versterking van de positie van gedelegeerde aanklagers heeft het kabinet voor ogen?

Tot slot constateren de leden van de BBB-fractie dat uit de evaluatie van de aanpak van drugssmokkel blijkt dat meer aandacht nodig is voor ondergronds bankieren, cryptovaluta en samenwerking met private partijen. Welke concrete aanbevelingen zijn aan Nederland gedaan, welke daarvan worden overgenomen en wat betekent dit voor de capaciteit van politie en OM?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie
De leden van de SGP-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda. Deze leden beperken zich met hun vragen tot de ontwikkelingen inzake de ouderschapsverordening.

Ouderschapsverordening
De leden van de SGP-fractie vragen een toelichting op de stelling dat het voor de hand ligt om na het vaststellen van het ontbreken van unanimiteit te kijken naar nauwere vormen van samenwerking. Deze leden vragen waarom het niet in eerste instantie voor de hand ligt om het dossier te laten rusten, nu na langdurige onderhandelingen vastgesteld moet worden dat overeenstemming niet mogelijk blijkt. Welke fundamentele problemen zouden in de praktijk bestaan die noodzaken tot een nauwe samenwerking, mede tegen de achtergrond van uitspraken die reeds gedaan zijn door het Hof van Justitie van de EU? Zij vragen bovendien wanneer de wens tot nadere samenwerking moet worden gemeld.

De leden van de SGP-fractie vragen wat de visie van het kabinet is op het aangaan van nauwe samenwerkingen wanneer unanimiteit op een bepaald terrein blijkt te ontbreken. In hoeverre dient een nauwe samenwerking voorbehouden te blijven voor uitzonderlijke situaties ten einde te voorkomen dat de EU verwordt tot een lappendeken van samenwerkingsconstructies? Hoe weegt het kabinet bij de keuze voor nauwe samenwerking het gegeven dat een bepaald vraagstuk bij uitstek tot de vrijheid van lidstaten behoort? Deze leden vinden het niet voor de hand liggen om juist op het gebied van het familierecht tot uitgebreidere vormen van samenwerking te komen.

De leden van de SGP-fractie constateren dat de Raad op grond van artikel 20 van het EU-verdrag machtiging moet verlenen aan een groep lidstaten om nauwere samenwerking aan te gaan. Deze leden vragen waarop het kabinet de verwachting baseert dat die machtiging zal worden verleend, gezien de besprekingen die al lange tijd gevoerd zijn.

De leden van de SGP-fractie lezen dat het kabinet op basis van de huidige tekst de verwachting heeft dat vormen van nauwere samenwerking kunnen worden bereikt. Deze leden vragen of het kabinet kan aangeven op welke inhoudelijke onderdelen het doelt en hoe deze teksten zich verhouden tot het oorspronkelijke voorstel dat is gepubliceerd.

II Reactie van de minister